

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Bibliotheca Scriptorvm Sacri Ordinis Cisterciensis Elogiis Plvrimorvm Maxime Illvstrivm Adornata

Visch, Charles de

Coloniæ Agrippinæ, 1656

H.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38433

transmittens, ibi sato sanctus, Pontigniaci humatus est: ubi & miracula post obitum patrisse creditus est. Quibus verbis immediatè subiungit Henriquez: Vixit autem Pontigniaci duobus annis, &c. Pitsæus tamen libro de scriptoribus Angliæ, ad eundem annum 1285, de hoc eodem Guilielmo agens, nullam mentionem facit monachatus, aut resignationis; quin potius è contra, affirmat eum Eboraci extinctum, & ibidem tumulatum esse anno eodem 1285. Porrò, quod tam Pitsæus, quam Longelinus, & Henriquez, loquantur de vno eodemque Guilielmo, arguunt idem nomen, idem tempus promotionis ad eundem Archiepiscopatum Eboracensem, idque agente Urbano IV. Pontifice; ac denique idem annus obitus, scilicet 1285. Tamen si Longelinus & Henriquez discrepent in nomine Prædecessoris eiusdem Guilielmi in Episcopatu, ut curiosus lector facile deprehendet. Interim, dum non vacat controversiam hanc exactius discutere, in fide Longelini, & Chrysoctomi Henriquez, Authorum de ordine nostro tam benè meritorum, sanctum hunc Episcopum, hic nostris adscripsi. Vbi tamen notandum duxi, Guilielmum hunc alium esse à Guilielmo Wiccamo, Wintoniensi Episcopo, qui duo illustria fundavit collegia, vnum Wintoniæ, humanioribus studijs; alterum maioribus Oxoniæ. Quia (vt dictum est) Eboracensis obiit anno 1285. Wintoniensis verò floruit deum anno 1366, vt videre est apud Pitsæum, in tractatu de Academia Oxoniensi. cap. 7.

GVILLIELMVS, Vide *VPilbelmus*.

GVNDISSALVVS, Vide *Gundialvus*.

Gundisalvus de Sylua, natione Lusitanus, religiosus, & postea Prior Alcobaciensis cœnobij; vir solidè doctus, & ordinis sui aman-

tissimus, ad instantiam Sanctimonialium de Odiuelas

Libros 7. vite sanctissimi Patris nostri Bernardi, olim ab anonymo quodam conscriptos Gallicè, in Lusitanam linguam transtulit, quos postea imprimi curauit inclita Regina Catharina, Philippi Pulchri Hispaniarum Regis filia, Ioannis III. Lusitanæ Regis vxor, Cisterciensibus addictissima. Est hæc vita longè diuersa ab ea, quæ Latine impressa circumfertur passim, cum operibus Sancti Patris Bernardi. Floruit Gundisalvus circa annum Domini 1541. Vide Manriquez in serie Abbatum Alcobaciensium, & in Annal. tom. 2. ad annum 1105. cap. 3.

Gunterus Monachus Parisiensis cœnobij, in Diocesi Basileensi, ordinis Cisterciensis; ex ore Martini Abbatis sui Parisiensis, qui expugnationi Constantinopolitane interfuit, descripsit Historiam Constantinopoleos à Latinis subacta quam ex manuscripto codice Academia Ingolstadiensis, tomo 5. antiquæ lectionis, Canisius edidit. Hanc ipsam capti Bizantij historiam, Niceas Choniates expressit in Annalibus Constantinopolitanis, quos Græco latinis iterato editos anno 1593. quidam ineptis, & hæreticis scholijs contaminauit, vt benè notat Miræus in Auctario, de scriptoribus ecclesiasticis. Floruit Guntherus anno 1204. Vide etiam Bellarminum lib. de Scriptoribus.

H.

Beatus *Hæketus*, natione Flander, Parisijs altioribus disciplinis in iuuentute excultus, ob eruditionis famam, & præsertim excellentem concionandi gratiam, à Syluaneſensi Episcopo euocatus, doctissimis concionibus magnam sibi in eius curia auctoritatem, nominisq; claritatem conciliauit (teste Ægydio de Roya, Abbate quondam Regalis montis, in chro-

nico suo ad annum 1175.) Hinc in patriam reuersus, decanatu S. Donatiani Brugis honoratus fuit; quo tamen breui tempore gauisus est; nam Dunensium nostrorum religiola conuersatione excitus, dignitati huic, cæterisque mundi honoribus & commoditatibus valedicens, monasticam vitam inter illos amplexus est. Vbi, cum doctrinæ suæ adiunxisset insignem religionis obseruantiam, aliarumque virtutum monasticarum perfectionem, à venerabili VValtero, 4. Monasterij nostri Abbate, constitutus fuit Abbas 1. Monasterij Thofani, seu Capellæ Thofanæ, in Agro Brugenfi (quod Monasterium ab Eberardo Tornacensi Episcopo, & Gerembaldo Schulteto de Lissewegâ, recenter fundatum, Dunensibus tributum fuerat.) Quam spartam ita ornauit, tantisque spirituum, & temporalium incrementis ditauit, vt memoratus Venerabilis VValterus, Dunensium Abbas, ad solitudinis quietem aspirans (de subditorum suorum consensu) prælatura sua se abdicauerit, eamque Haketo resignauerit. Qui cum strenuè eandem administrasset annis 6. meritorum cumulis gloriosus, obdormiuit in Domino, anno scilicet 1185. Vide Henriquez in Menologio 4. Nouembris. Porro, doctissimas eius conciones extare, scribit Roya loco citato; tamen modo in Dunensi nostra bibliotheca non reperiantur, saltem præfixo Authoris nomine. Quod addo, quia plura ibidem asseruntur manuscripta volumina concionum, quæ nulla Authorum nomina præferunt, inter quæ (fortè) adhuc extant Haketi conciones, Royæ quidem notæ, at nobis incognitæ.

Haymo, vide aymo.

Helinandus, monachus Ordinis Cisterciensis in Frigido monte, Diœcesis Beluacensis, claruit anno 1212. Vir tam diuinis, quam humanis disciplinis nobiliter excoltus ingenio subtilis & vehemens, eloquentia insignis, & venustè decoris lepores,

non minus vita, quam scientia præstans.

Scriptit *Chronicon amplum & præclarum, ab exordio mundi, vsque ad: sua tempora, hoc est, 1212. in 48. libros distributum*: ex quo opere multa hauserunt, sanctus Antoninus, & Vincentius Beluacensis, vt re ètè notarunt Bellarminus & Aubertus Miræus, de scriptoribus. Hunc quidam putant esse Authorem libri qui inscribitur, *Exordium magnum Ordinis Cisterciensis*: sed refutantur à Manriquez tomo 1. Annalium, ad ann. 1170. cap. 1. n. 3.

Scriptit tamen etiam Helinandus, *librum De laude vite claustralis*. Item alium, *De regimine Principum*. Qui duo libri reperiuntur M. S. in conuobio Canonicorum Regulationis, Tungris.

Item, *librum de reparatione Episcopi*, qui extat in Viridi Valle. In quo libro, Helinandus ipse (vt plures volunt) propriam vitam in sæculo gestam, & conuersionem suam ad religionem descripsit, sub nomine Guillelmi monachi. Alij tamen; librum eundem adscribunt cuidam Guillelmo Frigidimontis religioso, socio Helinandi, qui (ut asserunt) illum scripsit ad fratrem suum Gualterum, clericum, ex religione ad sæculum regressum. Vide quæ supra diximus, verbo, *Guillelmus Frigidimontis*, &c. Communiter tamen M. S. exemplaria Helinandum perhibent authorem. Vide etiam Menologium Cisterc., Februarij. Scripsit præterea Helinandus, *Sermones varios, qui habentur in P. Victore Parisi, & Epistolas plures*. Denique, *Tractatum super illo Apollinis oraculo, Nosce teipsum. Qui sic incipit: Olim apud Delphos, &c. Et plura alia*, vt ex Vincentio Beluacensi refert Henriquez in Menologio, loco citato. Notandum tamen, Tritheimum male fuisse informatum, dum hunc Helinandum scripsit fuisse congregationis Cluniacensis, cum clarissimum sit, Monasterium Frigidimontis (in quo vixit Helinandus) ab initio foundationis suæ fuisse Ordinis Cisterciensis, vt videre:

videre est apud Iongelinum, in notitia monasteriorum ord. Cisterc. & Henriquez supra.

Notandum 2. Helinandum apud scriptores diuersa fortiter nomina; nam Iacobus Philippus Bergomensis in suo supplemento chronicorū, lib. 12. illum vocat Elymandum; alij, Elinandum; denique Philippus Seguinus in sua Bibliotheca M. S. quam apud me habeo, verius eum appellari putat Helmundum; verum Helinandi vocabulum iam prævaluit. Post hæc scripta, reperio Helinandum nostrum scripsisse. *Quosdam versus Gallicos de morte*, quæ olim in Gallijs passim solebant legi & cantari publicè, non sine magnâ utilitate, vt testatur Vincentius supra, in Speculo historiali, lib. 29. cap. 108. Cuius verba, cum cedant in magnam Helinandi commendationem, non possum hic non referre. Itaque his (inquit) temporibus, in territorio Bellouacensi fuit Helinandus monachus Frigidi Montis, vir religiosus, & secundariâ discretus: qui & illos versus de morte, in vulgari nostro, qui publicè leguntur, tam eleganter & vtiliter, vt luce clarius patet, composuit; & etiam chronicon diligenter ab initio mundi vsque ad suum tempus, in maximo quodam volumine digessit. Et hoc quidem opus dissipatum est, & dispersum, vt nusquam totum reperiatur. Fertur enim, quod idem Helinandus cuidam familiari suo, scilicet bonæ memoriæ Domino Garino Siluanensi Episcopo, quosdam eiusdem operis quaterniones accommodauerit scilicet: siue per obliuionem, siue per negligentiam, siue alia de causa, penitus amiserit; hæc Vincentius, qui tanti fecit huius viri opera, vt peculiarem librum *Florum* ex ijs collegit, quem hisce verbis conclusit: *Explicium Flores Helinandi monachi; viri boni, religiosi, honesti & sancti, ac vitæ præcipui.* Obijit Helinandus, sicut vixit, sanctissimè, anno 1223. Sanctis ordinis nostri adscriptus in missali antiquo; & in Menologio supra. Vitam eius Gallicè edidit Ioannes d'Assigny, parte 2. de personis illustribus ordinis nostri, Cæterum, post hæc scripta, ad

manus meas deuenit *Bibliotheca noua librorum M. SS.* Philippi Labbei, Societ. Iesu, in cuius primâ parte, author asserit Helinandi nostri chronicon extare in Bibliothecâ Reginae Sueciæ, ex Gallijs eò delatum cum alijs pluribus antiquis codicibus M. SS.

Insuper: Antonius L'Oisfel, in suis memorijs Beluacensibus Gallicè editis, scribit, se anno 1594. curasse imprimi, *Versus Gallicos Helinandi de morte* (quos mirè extollit & laudat) præfixa epistola ad Dominum Fauchet, primum Præsidem monetarum, continente: ipsius Helinandi vitam; ex quâ plura puncta rursus inferuit iam dictis memorijs suis; asserens inprimis, ipsum Helinandum in sæculo fuisse vitæ valdè dissolutæ, pro vt constat ex proprio ipsius testimonio, in libro de reparatione Lapsi, vbi de seipso ita scribit: *Nosti Helinandum? Sed quis non nouit hominem? neque enim tam natus erat homo ad laborem, quam auis ad volandum; circuiens terram, & perambulans eam, quærens quem deuoraret, qui adulando, aut obuiurgando. Ecce in Claustro clausus est, cui totus mundus solebat esse non solum quasi claustrum, sed etiam quasi carcer. Neque ipse tam fuerat leuis, quam ipsa leuitas: vnde & tanta leuitas tam leuiter mutata, apud plures nil aliud putatur, quam ipsa leuitas. Hinc est, quod iam quinquennis eius conuersatio vix facit alicui fidem de futuro. Nimirum, quantum in seipso dedit experimentum incontinentiæ, tantam perseverantia constantia nunc debilitat argumentatio. Erubescit igitur miserime, te saltem non sequi istum præcedentem, iuniorum, infirmiorum, debiliores, deliciares. Quis enim attendens vnde iste surrexerit, surgere non possit.*

Item paulo antè in eodem libro: *Ipse quidem spectaculum factus est Angelis & hominibus leuitate miraculi, qui prius eis spectaculum fuerat miraculo leuitatis. Dum non scena, non circus, non theatrum, non amphitheatrum, non amphicæneus, non forum, non platea, non gymnasium, non harena sua resonabat. Hæc Helinandus de seipso, non mi-*

nus humiliter quam eruditè, vt Gualterium qui relicto Religionis habitu ad sæculum redierat, reuocaret.

20. Dicit Ant. l'Oifel, colligi ex his versibus, de morte, authorem fuisse valde familiarem diuersis Principibus, & Episcopis, ob ingenium lepidum & viuidum, nominatim, Philippo de Dreux, Episcopo Beluacensi, Hentico de Dreux, eius fratri, Episcopo Aurelianensi; Episcopo item Nouiomensi, Reginaldo Comiti Bolo-niensi, & Godefrido Episcopo Syluancensi.

30. Afferit se vidisse volumem aliquod annalium Helinandi, apud dominum Sancti Andree, Canonicum Parisiensem. Item, *Sermones plures in Abbacia Frigidi montis.*

40. Tractatum illum rhythmicum, de morte, memoratum, à Canonicis S. Victoris, adscribi cuidam Abbati S. Victoris, sed falso, vt constat ex Vincentio Beluacensi, Helinandi contempora-neo, & vicino.

50. Testatur Helinandi stylum ubique esse ornatum, valde, & figuratum; orationem plenam, sententiosam, & moralem: rhythmos verò eius tam eruditos & fluidos, vt nullis antiquis aut modernis quidquam debeant.

60. Afferit Helinandum nostrum scripsisse quoque Martyrium Sancti Gereonis, & Sociorum eius, quod vulgari Surius tomo 5. dignum plane lectu, propter stylum longe excellentiorem quam in legendis aliorum Sanctorum. Porro, Helinandum huius Martyrij esse Authorem, fatetur quoque Baro-nius, in notis ad Martyrologium, 10. Octobris his verbis: *Gereonis & Sociorum. Quorum acta ex antiquis tabulis excerpta ab Elinando, habet Surius tomo 5.*

70. Causam suppressionis Annalium Helinandi, saltem pro parte, adscribit Vincentio Beluacensi, & Sancto Antonino, quia maiorem horum annalium partem inseruerunt suis libris.

Cæterum Ioan. Gerardus Vossius, lib. de Scrip-toribus latinis, asserit, ex actis S. Gereonis ab Helinando scriptis, desumpta etiam esse acta, Victoris, Cassij, Florentij, & aliorum, apud Su-rium, tomo 5. 19. Octobris.

Helinandus, monachus de Persenia, scripsit Com-mentaria in Apocalypsim, Item.

Glossulas super Exodum. Quæ duo opera asser-uantur in Morimundo, sub nomine Elinandi, Series librum M. S. bibliothecæ Morimunden-sis, à Reuerendissimo eiusdem cænobij Abba-te, anno 1648. 2. Februarij mihi transmissa. Bal-læus commentaria hæc in Apocalypsim tribuit Helinando Frigidi Montis, sed perperam, vt certa etiam relatione ex Gallijs didici.

Hemmenrode, quod alio nomine Claustrum di-citur, monasterium est ordinis Cisterciensis, in Treuirensi Diocesi fundatum à Sancto Ber-nardo anno 1133. In hoc monasterio asserua-tur. Ingens volumem M. S. in quo continentur vite, & res gesta plurimorum abbatum, monachorum, & con-uersorum eiusdem monasterij, sanctitate illustrium, à diuersis religiosis ibidem conscripta. Ex quo libro plu-rima desumpserunt Cæsarius Heisterbacensis, & Chryostomus Henriquez.

Floruerunt ad nostra vsque tempora in hoc monaste-rio, viri doctissimi, qui plurima doctrina sua monu-menta scripto consignata, posteris reliquerunt, quæ ad-huc ibidem (saltem pro magna parte) asseruan-tur; quorum tamen specificationem hæcenus obtinere nequii. Lego nihilominus, in Nico-lao Hesio, inter alia, nominatim reperiri se-quentia:

Librum, de gestis Episcoporum Treuirensium, scrip-tum à quodam illius cænobij religioso: &, Vi-tam Beati Davidis, discipuli Sancti Bernardi, & po-stea religiosi Hemmenrodensis, scriptam ab anony-mo eiusdem cænobij, synchrono ipsi B. viro David, Publicauit hanc nuper anno 1640. Co-lonia

loniæ in manipulo suo Hemmenrodensi, citatus Nicolaus Hefius, vnâ cum Collectis proprijs recitari solitis in missâ, quæ in Hemmenrode (ex indulto Apostolico) annuatim de eodem B. Viro celebrari solet. Adiunctæ sunt etiam plures notabiles sententiæ, quas Beatus vir David, semper in ore habuisse legitur, olim anno 1580. à Reuerendissimo Treuitensium Archiepiscopo, Iacobo ab Eltz, plurimum commendatæ. Est autem hæc vita multo auctior eâ, quam ediderunt Henriquez (Latinè) in Fasciculo, & Gallicè Ioan. d' Assigny, Abbas Nizellensis, parte 2. de Viris Illust. ordinis nostri.

Henricus à Bertheim, Religiosus & Abbas Nouualis B. Mariæ, vulgo, Mariæ Rodæ, diocesis Hildesemienfis, edidit *Chronicon Mariæ Rodense*, in quo insignis elucet Authoris eruditio, & studium conseruandæ memoriæ rerum gestarum in Hildesemienfi Diocesi, & ditionibus vicinis. Extant insuper in Mariæ Rodæ, eiusdem *Opuscula aliquot theologica, & poemata varia*, sæculum quo vixit referentia. Quæ omnia se vidisse testatur Author historiæ Rittershusianæ, apud Longelinum, in notitia Monasteriorum Ordinis Cisterciensis.

Obijt Henricus anno Domini 1463.

Henricus Blumentrost, Abbas 19. Ebrasensis, in Franconia, S. Theol. Baccalaureus, Visitator strenuus & exactissimus monasteriorum vtriusque sexus, Pannoniæ, Baviariæ, & Franciæ orientalis, rethor tuit egregius, & orator celebris, qui multa scripsit ad academias, Viennensem, & Heidelbergensem, vt testatur Bruschius, lib. de monasterijs Germaniæ, centuria 1. licet non specificet, quænam hæc scripta fuerint. Obijt anno 1455.

Henricus, nobili stemmate, de Castro Marciaco, iuxta Cluniacum, in Gallia natus, iuuenis Cisterciense institutum in Claravalle amplexus

est, sub Domino Roberto de Brugis, vbi tantum profecit, vt primum Altræcumbæ in Sabaudia, & postmodum Clarævallis Abbas 7. fuerit electus: imo ab Alexandro III. Pontifice, ad Concilium Lateranense, per litteras (ex nomine) euocatus; & ab eodem, Cardinalis Episcopus Albanensis constitutus, mox Legatus missus fuit in Vasconiam, ad retundendam vesaniam Catharorum, seu Albigenis, quos hæreticos etiam egregiè compefcuit, teste Roberto Antisiodorensi, in chronico. Scripsit inter alia, *Insignem orationem, in qua amarissimè deplorat dictorum hereticorum obstinationem*. Quæ oratio impressa extat apud Baronium tomo 12. *Annal. ad annum 1178.* & Henriquez lib. 2. *Fasciculi, dist. 25.*

Seruantur etiam in Claravalle, manuscripti *Sermones plures de diuersis materijs, quos circa annum 1186. coram Urbano III. Pontifice habuit*. Obijt Atrebatii in Belgio, anno 1188. quo à Pontifice missus fuerat ad reformandam pacem inter Comitem Flandriæ, & Ecclesiam Atrebatensem, quam pacem etiam (non sine multorum admiratione) antè obitum composuit. Sepultus fuit i. Atrebatii, ante altare S. Andreæ, postea verò Claramvallem translatus, ibidem quiescit. De hoc viro, vide Ciacconium, & Nomenclatorem Cardinalium scriptorum; item Vincentium Beluacensem *Speculi historialis* libro 30. cap. 31. & Longelinum in *Purpura S. Bernardi*, nec non Vghellum, tomo 1. *Italiæ Sacræ*, fol. 294.

Henricus Crumpe, Religiosus fuit Ordinis Cisterciensis, Cænobij Baltinglassensis, natione Hybernus, S. Theologiæ Doctör, eiusdemque publicus & celebris professor Oxonij, in Angliâ, circa annum Domini 1390. & ibidem Wiclefistarum antagonista præcipuus; postmodum tamè, quia mendicantium ordines actius, quæ par erat, perstrinxerat, graues persecutio-

nespercellus fuit à Guilielmo Andreae (Balæus vocat Simonem) Midenfem Episcopum, Dominicanum. Scripsit,

Librum de fundationibus omnium Monasteriorum Angliae, à tempore Birini, primi Dorcestrensis Episcopi, ad ætatem Roberti Grosted, Lincolnensis Episcopi, qui obiit anno 1252. Libro eius usus est Author Rychmorum qui de vita Sanctæ Edithæ scripti extant in Bibliothecâ Cottoniana, sive, Roberti Cottoni Equitis auro, & Baronetti Angli.

Scripsit etiam Determinationes Scholasticas, lib. 1. & alia quadam. Iacobus Waræus, lib. de Scriptoribus Hybernæ, anno 1639. Dublinij impresso. Et Balæus.

Henricus, *Halmensis Cœnobij* in Cumbriâ, (vulgo, *Hulme Cultraine*) Prior 2. dus, Scripsit, *Opus Chronicale*, quod inscripsit,

Textura temporum, & Abbati Meritanæ dedicavit, vt habetur in Indice Cyprensi, vixit anno 1300, vt vult Demsterus, aut (vt alij probabilius, 1150) vid. Manriquez tom. 2. Annal. ad annum 1151. cap. 12. n. 9.

Henricus à *Leodio*, Prior Hemmenrodensis, circa annum 1438. *quadam scripsisse perhibetur* à Nicolao Hesio, in manipulo Hemmenrodensi tit. 12. quæ tamen ipse non specificat.

Henricus *Clarevallisensis* Abbas septimus, & postmodum S. R. E. Cardinalis, Episcopus Albanus, vir fuit genere quidem nobilis, sed virtutibus & doctrinâ multo nobilior, hic dum adhuc *Clarevallis* esset Abbas ab Alexandro 3. Pontifice, cum alijs aliquot, eruditione clarissimis, contra Albigenes missus fuit, præcipuo prædicandi onere ipsi iniuncto, quod munus cum eximio fructu implevit, vt videre est apud Manriquez, tom. 3. Annal. ad annum 1178. & sequentes, producta *Declaratione historica ab ipso met. Henrico conscripta ad Vniuersos Christi-fideles, de rebus a se & socijs suis gestis, tempore legationis huius*

contra Albigenes, Quam declarationem etiam Annalibus suis inseruit Baronius, tom. 12. ad ann. 1178. Porro Henricus postea creatus Cardinalis, prælatissimas obiuit Legationes, rebus summi momenti semper adhibitus fuit, non solum ab Alexandro 3. verum etiam à Lucio 3. Gregorio 8. & Clemente 3. Romanis Pontificibus donec tandem circa annum 1189, in Flandriam directus, pacè composita inter Comitem Flandriæ & Ecclesiam Atrebatensem, ibidem, sancto sine quieuit in Dômino, unde corpus translatum *Claram vallem*, à Lingonensi Episcopo collocatum fuit, inter Sanctos Malachiam, & Bernardum, vitam ipsius sparsim locis suis refert Manriquez supra. Nomenclator Cardinalium Scriptorum, vti etiam Ciaconius, illum cæteris Scriptoribus ad censent, propter *Conciones quas habuisse dicunt, coram diuersis Pontificibus, Et epistolam relatum à Baronia, quæ est illa declaratio, de quâ supra.*

Sed & Ignatius Firminus (referent Manrique, anno 1189. cap. 1. n. 10) illum Scriptoribus nostris adnumerans, *plura producit opuscula*, quæ si extarent, inter opera aliorum Ecclesiæ Patrum, cum magnâ utilitate Legentium circumferentur. Quænam tamen illa opuscula sint, Manriquez non exprimit.

Henricus *Moricottus*, natione Pisanus ex S. R. E. Subdiacono, Monachus *Clarevallis*, ac Sancti Bernardi discipulus. Hinc Abbas 3. monasterij *Sanctorum Vincentij & Anastasij* ad 3. Fontes, extra urbem, ac tandem anno 1150. ab Eugenio III. Pontifice, creatus Cardinalis, tituli *Sanctorum Nerei & Achillæ*, quædam etiam scripsisse fertur, ex quibus extat *Insignis epistola ad Radevicum*. Ad hunc legantur etiam Sancti Bernardi, & Arnulphi *Lexouiensis* epistolæ. Obiit anno 1179. Vide Nomenclatorem Cardinalium Scriptorum. Huius etiam meminit Longelinus in *Purpurâ Sancti Bernardi*, & Nomenclator

menclator, inter Cardinales incertæ creationis, sub Eugenio 3. Pontifice.

Henricus, Rhemensis Archiepiscopus, Ludouici Crassi Francorum Regis filius, frater autem Ludouici 7. sub sanctissimo Patre Bernardo, anno 1149. in Clavalle monasticum indutus habitum, huiusmodi mox virtutum culmen conscendit, vt sequenti anno, paucis a professione mensibus, vnanimi calculo Episcoporum prouinciae Rhemensis, ad Beluacensem Cathedralē electus fuerit. Cui electioni cum obstinatus assensum negaret, auctoritate Petri venerabilis Cluniacensis Abbatis, & Sanctissimi Patris sui Bernardi compulsus fuit humeros oneri submittere, dignitatemque acceptare: qua per annos 10. tam laudabiliter functus est, vt anno 1161. ad Rhemenis Ecclesiae Archiepiscopale solum sublimari meruerit.

Scripti Epistolae plurimas, doctrinae ac pietatis laetissimos indices, quarum suas exhibet Reuerendissimus Manriquez, Annalium suorum tomo 2. Priorem quidem, quam anno 1149. ad huc nouitius, scripsit Bernardo tunc absenti, in fauorem Ioannis Episcopi Alicensis. Posteriorem, querelis plenam, ad Petrum Venerabilem, deplorando electionem suam ad Episcopatum. Obijt anno 1179. sanctitatis fama clarus, & ob id Menologio Cisterciensi adscriptus 26. Maij.

Henricus, alueriensis cenobij Religiosus, Anglus, Ordinis Cisterciensis, in Huntinglonensi Comitatu natus, & ibidem ab ipsis teneris vnguiculis, sub optima disciplina educatus, partim in suo monasterio, partim a Florentiano Hybernorum Episcopo, & a Gilberto de Luda, Cisterciensium monachorum Abbate, bonas litteras, optimaque bene viuendi praecepta didicit. Ipse etiam tam edoctus, alios docere solebat, timorem domini initium esse sapientiae. Et quia videbat homines plerumque magis timore poenae, quam virtutis amore a vitijs deterri, po-

pulo itidem inculcare solebat, nihil inquinatum intrare posse in regnum caelorum, atque adeo omni peccato debitam esse suam poenam & prius secundum diuinam iustitiam, satisfaciendum pro delictis, vel in hoc saeculo bene faciendo, vel in purgando, patiendo supplicia, quam cuiquam, qui aliquando peccati macula contraxit, pateat aditus in aeternum caelestis beatitudinis refrigerium. Vnde & scripsit, ad Henricum Abbatem de Sarris, De Purgatorio Sancti Patricij lib. vnum, incip. Patri suo in Christo, &c.

Prologum huius libri iniegit, & operis fragmenta plura, hoc nostro saeculo vulgavit Thomas Mellinghamus Hybernus, in suo Flo- tilegio. Scripsit &

De poenis Purgatorij, librum vnum. Inc. Iussisti Pater Venerande, &c.

Vide Ioannem Pitæam de illustribus scriptoribus Britanniae.

Visiones, insuper Oeni militis, seu Ludouici Enij, primus omnium scripto mandauit, vt prodit Manriquez ad annum 1154. cap. 5. De alijs ipsius scriptis, nihil reperitur. Claruit (secundum Pitæam) anno gratiae 1140. Stephano cum Mathilde de summa rerum in Anglia hostiliter contendente. Manriquez tamen ad annum 1147. tunc solum fundatum censet Salteriense monasterium; adeoque Henricum claruisse postea. Eius tempore vixit in Hybernia Tundalus Carthusianus, cuius etiam referuntur mirabiles visiones. Iacobus Waræus, lib. 2. de Scriptoribus Hyberniae, ad finem, c. 1. scribit, Gilbertum, monachum de Judâ, scriptis mandasse visiones Oeni militis, circa an. 1152.

Henricus Sancti Egidij, patria Bruxellensis, Belga, Abbas monasterij Riddaghufani vulgò Rittershausen in Germania, anno 1170. creatus, vir ad miraculum doctus, vt de eo loquitur Author chronici Riddaghufani, plurima scripsit, quorum Arnoldus Lubecensis,

T

Helmoldi

Helmodi Continuator, lib. 11. cap. 18. & Crantz-
zius lib. 7. cap. 11. Metropoleos, meminere. Va-
lerius Andreas in bibliotheca Belgica.

Henricus Stronpius, vel (vt alij) Trompau, reli-
giosus Loci Sancti Bernardi ad Scaldim iuxta
Antuerpiam, & ibidem quondam Prior, S.
Theol. Licentiatus, scripsit stylo nitido, & do-
cto, *Chronicon amplum sui monasterij vsque ad an-
num 1552.* Ex quo multa ad Brabantiae histori-
am spectantia, hauserunt Mfræus, Henriquez,
& alij. Chronicon hoc postea continuauit, D.
Petrus van Essen, de quo infra.

Relatio Reuerendi admodum Domini Ju-
doci Gillis, S. Theol. Licentiati, & Prioris eius-
dem loci, anno 1647.

Henricus Abbas de Vallibus in Ornesio, ord. Ci-
sterc. in dicecesi Tullensi, reliquit à se composi-
ta, duo volumina Sermonum, quorum primum
continet Sermones de Aduentu, & Quadragesima;
Posterius, de Dominicis & Festiuitatibus totius anni.
Seruantur in Morimundo. Series librorum M.
S. eiusdem cenobij, anno 1648. ad me missa.

Henricus Veteris montis Abbas, scripto reliquit
insignem Libellum (breui, vti, spero, publican-
dum) cui titulum praefixit: *Super cor: propter pi-
um* (vt ait Author) nomen Dñi Nostri Iesu Chri-
sti, quod debet religiosus ponere super cor, vt
conferat ei gaudium & solamen. Tractat hic
Libellus (scu vt ipse vocat, *Compilatio hae
de nomine, & amore Iesu.* Relatio Reuerendissimi
& Eximij Domini Abbatis de Veteri monte,
in litteris ad me scriptis 18. Octobris 1648.

Suspicio autem, hunc Henricum fuisse Ab-
batem eius nominis 3. qui obiit an. 1517. Quem
specialiter in monumentis Veteris montis, legi
fuisse vitum religione & doctrina clarissimum,
& studijs non minus addictum; qui etiam va-
rios libros praeclarae suae Bibliothecae compa-
rauit. Licet similia etiam legam de Henrico 1.
qui obiit anno 1303. Caeterum, seruetur hic li-

bellus adhuc M.S. in Veteri monte, praelo sane
dignissimus.

Heribertus seu, Herbertus, ex monacho Clara-
uallensi Abbas de Moris, in Campaniâ, anno
1178. adhuc in Claraualle degens, scribere cepit,
*Librum aliquem miraculorum, quem postea ad
iustam satis magnitudinem perduxit,* teste Gosui-
no Clarauallensi qui de eodem ita scribit: Her-
bertus, qui aliquando Capellanus Domini
Henrici exstitit Abbatis, magnum satis diuersarum
visionum, & miraculorum edidit volumen. Qui po-
stea Dei prouidentia, fuit Sardiniae Archiepis-
copus &c. Henriquez in Apparatu ad Menolo-
gium, cap. 3. & longelinus in Purpurâ Sancti
Bernardi, inter Archiepiscopos Italiae. Hic idē
scripsit quoque insignem narrationem alteram,
*de libro miraculorum S. Bernardi per miralulum ser-
uato.* Quam narrationem edidit Iacobus Mer-
lonus, introductione in opera Sancti Bernardi,
libro 6. Vide etiam Manriquez. tomo 2. Annal.
ad ann. 1153. cap. 11.

Herkenroda, cenobium est Sanctimonialium
ordinis Cisterciensis, in ditione Leodiensi
ac Comitatu Lossensi, versus Brabantiam. Hu-
ius loci confessorij religiosi Alnenses, scripserunt, &
succesue continuauerunt, historiam & miracula Sacra-
menti miraculosi, quod ibidem asseruatur. De hoc
Sacramento miraculoso vide Arnoldum de
Rayse, in Auctario ad Molanum, 25. Iulij, &
Henriquez in Menologio ad eundem diem:
vbi verè mirabilia de eodem narrat, quae se ha-
buisse restatur ex monasterij Herkenrodenus
archiuis, ac etiam testibus oculatis.

Hermanus de Petra, Ord. Cisterc. scripsit Ser-
mones plurimos, qui manuscripti asseruantur in
monasterio Hatoniensi, ordinis Sancti Bene-
dicti, in Hannonia. Anr. Sanderus tom. 1. Bi-
bliothecae Belgicae manuscriptae.

Hermannus, Veteris Campi in Dicecesi Colo-
niensi monachus, patria Westphalus, vir om-
nimoda

nimodâ eruditione tam celebris, vt Guilielmus Eusegremius, libro de scriptoribus orthodoxis, illum nominet, Eruditione & eloquentia clarum, Oratorem perfectissimum Iuriconsultum celeberrimum, nec vlli Theologorum secundum. Scripsit pro defensione Concilij Basileensis, aliquot præclara opuscula; nimirum,

De vocibus diffinitiuis in Concilio generali, lib. 1. cuius initium est; *Tam iteratis vocibus &c.*

De potestate Pape, & Concilij, librum vnum, qui sic incipit: Beatus, Athanasius, &c.

De schismate, lib. 1. Et

De neutralitate, lib. 1. Atque multa alia, vt testantur plures Authores, quorum tamen titulos non reperio. Clarui anno 1440. Vide Trithemium de scriptoribus, Eusegremium, Iacobum Philippum Bergomensem, in supplemento suo, lib. 15. & bibliothecam Pontificiam Ludouici Iacob à S. Carolo, Philippus autem Seguinus, in bibliotheca sua Cisterciana M. S. huius mentionem quoque faciens, vocat illum monachum Campi Beatæ Mariæ, Diœcesis Monasteriensis, alij tamen scriptores communiter illum scribunt religiosum Veteris Campi.

Hermannus Waldassensis monasterij, in Germania, Abbas 7. vir angelicæ puritatis, adeoque scriptis Angelicis spiritibus familiaris, quibus deuotissimus erat.

Scripsit (teste Waldassensi chronico) librum de excellentia & cultu angelorum. Qui tamen liber hæctenus lucem non vidit. Hunc Hermannum etiam, ratione huius libri, inter scriptores orthodoxos, & testes veritatis, recenset Eusegremius. Obijt anno 1222. in Cistercio, vbi sepultus iacet antè altare SS. Trinitatis, in claustro Ecclesiæ. Vide Bruschiu, & alios apud Henricum Menologio 29. Septembris, quo die illum Sanctis ordinis nostri adscripsit.

Hieronymus à S. Catharinâ, Religiosus con-

gregationis Fulienfium, vir doctissimus, in omnibus scientijs, *Opus elaborauit elegantissimum in Oseam Prophetam, quod tamen morte præueniens vulgare non potuit. Relatio PP. Fulienfium ex vrbe missa 1651.*

Hieronymus Lamas, in Sancti Clementis oppido, in Hispania natus; vir æterna laudis memoria dignissimus, & omnium retro seculorum illustrissimis viris iure meritissimo adnumerandus; qui præter eximiam, exquisitamque & reconditam eruditionem, summumque ingenium & iudicium, quibus præditus erat, vitæ quoque fuit integritate singulari, candore animi atque sinceritate admirabilis, paupertatis amans, obedientiæ tenax, ambitionis, omnisque fastus contemptor egregius; adeo vt in illo, virtus cum doctrina, obedientia cum ingenio, pietas cum sapientia, certasse videantur. Iuuenis religioni nostræ se adixit in Caracetensi conuobio; vnde (votis Deo nuncupatis) ad ordinis collegia litteris imbuendus transmissus, omnibus admirationi & venerationi fuit, ob illustratam naturæ & gratiæ ornamenta quibus eum singulariter præditum experiebantur. Decursus felicissimè studiorum spatijs, varijs religionis obsequijs & officijs applicatus, summam vbiq; laudem reportauit. Madriti longo tempore concionatoriam moderatus cathedram, mira sermonis efficacia vitia coarctabat, virtutesque commendabat, idque tanta venustate, & facundia, vt nunquam fatigaret Auditores. Hinc maximus ad illum applaudentium populorum concursus, donec quandoque acris sui temporis corruptelam quandam perstringendo, grauem in se procellam coniecit; quam tamen tantâ animi constantia sustinuit, vt nihil maledicorum susurrus morus, mito virtutum omnium documento probaret, se veri rectique amantissimum, & malis omnibus esse superio-

rem

rem. Quo factum fuit, ut tempestate se-
datâ, illustrius multò, non solum sapientiæ
ac prudentiæ, verum etiam sanctitatis nomen
apud omnes obtinuerit; qui deinceps, grauissi-
mas quasque difficultates ad eum deferentes,
tanquam ab oraculo responsa petebant. Inter
quæ sapientiæ decora, tantâ erat modestiâ & a-
nimi submissione, ut ea quæ poterat ope oc-
cultaret. Nunquam autem clarius virtutû eius
splendor emicuit, quam cum monasterij sui
Carracetensis regimini admotus, Abbas saluta-
tus fuit; tunc namque frequentius apparuerunt
excelsus & infractus eius animus, grauissimis
infirmis & molestijs imperitus, humilis
morum grauitas, & modesta seueritas; profun-
da humilitas, & sui ipsius contemptus; ac deni-
que in Deum pietas, eiusque diuinas laudes fer-
uentissimus animi zelus, caelesti quoque prodi-
gio comprobatus: in tantum, ut (referente Hen-
riquez in Phœnice) quandoque visus sit mona-
chorum choro assistere, diuinasque laudes cum
ijs alacriter decantare, dum tamen interim ea-
dem hora, graui infirmitate correptus, lecto
decumberet. De quo prodigio postea conuen-
tus, subridens, humiliter respondit: Spiritu in
choro fui, à quo actum est, quod corpori nega-
tum fuit.

Edidit *Methodum curationis Animarum*, librum
sanè vtilissimum, excusum primò Madriti, in
40. anno 1599. recusum deindè Moguntiæ,
Gratij, & alibi sæpius; de quo etiam Posselinus
in Apparatu sacro.

Scrisit & *Dialogorum libros duos*, variâ & mul-
tiplici eruditione repletos; quorum tamen edi-
tionem, mors nimium intempestiue superue-
niens, impediuit. Assuetantur interim studiosè
Carraceri. Obijt Author pijssimè, anno Do-
mini 1610.

Hieronymus Sanchez, siue Sanches, Religiosus, &
postea Abbas monasterij de Benefezano, alias

Bonifaza, in Regno Valentia, & Diocesi Tot-
tosæ; vir fuit insigni animi demissione, con-
temptuque sui ac rerum caducarum omnium;
adeò ut cum esset Abbas perpetuus, multis pre-
cibus & exhortationibus, religiosos suos indu-
xerit, ut dignitas Abbatialis hæcenus in eodem
monasterio perpetua, imposterum fieret trien-
nalis. Cuius confirmationem simul ac à Sum-
mo Pontifice obtinuit, statim dignitate se abdi-
carit, reliquumque vitæ in omni humilitate &
modestia traduxerit, historiarum præsertim
Lectioni & descriptioni vacans.

Scrisit *Vitam Ioannis Aragonum Regis*. Item
Genealogiam Regum Aragonia, per modum Arboris,
Regulam etiam Sancti Patris nostri Benedicti, et
Latina Hispanam fecit.

Henriquez in Phœnice.

Hieronymus Socherius, natione Gallus; patria
Aruernus, ab adolescentia in Montis Petrosi,
Claromontensis diocesis cœnobio monachus
factus, indeque Parisios studiorum causâ mis-
sus, tantos ibidem in philosophicis & theologi-
cis studijs progressus fecit ut inter celeberrimos
Doctores Sorbonicos Lauream quoque Do-
ctoralem promeruerit. Doctrina eminentiam,
iudicij maturitas & vitæ sanctitas ornatunt.
Quibus titulis Henrico II. & Carolo IX. Fran-
corum Regibus, alijsque Principibus & Mag-
natibus eximie charus exstitit. Claræ vallis ele-
ctus Abbas, à Pio IV. Pontifice ad Tridentinum
Concilium euocatus fuit, vbi sententias doctri-
næ & prudentiæ plenissimas dixit, ut legentibus
clare exhibet epistola Sancti Caroli Cardinalis
Borromæi, quam ad longum refert Gaspar Lon-
gelinus in Porpura S. Bernardi. E Concilio ad
suos in Galliam reuersus, mortuo Cisterciensi
Abbate, eidem substitutus fuit.

Sed modica hic ei requies; qui anno 1668. à
Pio V. (quantumuis renitens) Presbyter Cardi-
nalis, titulo S. Matthæi in Merulana ordinatus,
Roman

Romam (in virtute salutaris obedientiæ) ab eodem Pontifice euocatur per expressas litteras, quas etiam ex historia Iacobi Græci, ob longelinus supra. Romæ, ob singularem gloriæ contemptum, vitæ moderationem, aliaq; sanctitatis indicia, omnibus admirationi fuit intantum, vt Thomas Bozius in opere suo de signis Ecclesiæ, eum adnumerauerit *Patribus vitæ sanctis, quorum sanctitas acate nostra multis operibus comprobata est.* Scripta reliquit plurima, præsertim, *Contrauefias contra nostri temporis hereses, &c.* quæ omnia in Claravalle asseruantur M. S. Titulos ego obtinere non potui. Compendium vitæ huius Hieronymi publicauit Parisijs anno 162. Ant. de Costa, lib. 2. historiæ catholicæ. Obijt autem Romæ anno 1571. x. Nouembris, cuius Cor Claramvallem delatum fuit, reliquum verò corpus sepulturæ traditum in monasterio S. Crucis in Hierusalem, quod est ordinis nostri cœnobium, in Vibe. Cui anonymus quidam sequens posuit epitaphium:

*Cur voluit Prasul, Roma sua viscera condit?
An quia visceribus condita Roma suis?
Cur voluit magnum Gallis Cor vr esset in oris?
An quoniam cordi Gallia magna fuit?
Cur voluit Roma sepeliri marmore corpus?
An ne in delitijs quod sibi Roma foret?
Fallor, habet Cor Gallia magna, quod excors
Audito Patris funere facta fuit.
Viscera Roma tenet, tam sacro Prasule rapto
Quod sua visa sibi viscera Roma rapi.
Corpus Roma tenet, quod propria corpora sensis
In partes sese dissociare suas.
Gallus, Romanus, Socheri viscera, cor quoque,
Sensere auferri, restituique sibi.*

Vide Iongelinum supra; & Nicolaum Baccetium libro vltimo suæ elegantis historiæ Septimianæ, vbi per occasionem in huius Cardina-

lis laudes & virtutes excurrens, præclara sanè narrat, de laboribus quos in Concilio Tridentino sustinuerit, de sententijs quas ibidem dixerit, ac denique de operibus ab eodem scriptis. Sed & Philippus Seguinus in tua Bibliotheca sæpè citata, de hoc viro agens, asserit illum inter alia, etiam scripsisse, *Insignem librum reformationis ordinis Cisterciensis, qui communiter vocatur Hieronymianus.* Item: *Epistolarum doctissimarum librum vnum.* Et reuerà, quod pro recusatione Cardinalatus instanter scripserit Pio V Pontifici, declarat ipse Pontifex in litteris suis supra citatis, quibus illum Romam accersit; quas, vt potè raras, & non parum ad viri commendationem spectantes, vitium fuit hic pariter subiungere:

Dilecto filio nostro, Hieronymo, Abbati Claravallis, S. R. E. Cardinali, Pius Papa V.

Dilecte fili, Salutem & Apostolicam benedictionem. Acceptis litteris tuis, & cognitis rationibus quas attulisti, cur tibi commodius existimes manere in ordine tuo, quam suscipere munus, ad quod vos superioribus diebus, de consensu Fratrum nostrorum promouimus; modestiam quidem, & probitatem tuam agnouimus, sed excusationem non esse accipiendam duximus. Nam quod existimas promotionem hanc tibi impedimento fore ad agendam curam monachorum regimini tuo commissorum & monasteria quæ abs te visitari (vt à Claravallensi Abbate debent) visitanda; ea res sese aliter habitura est, quam censēs. Cardinalatus enim dignitas, ad iumento potius erit ad officium illius maiore cum autoritate præstandum, & ea quæ monasteriorum necessitas exposcit, agenda. De ijs vero, quæ in eo esse debeant, qui ad hoc munus sumatur, quæ tibi deesse scribis laudamus quidem tuam istam humilitatem, sed non est tuum de te, quam siseo munere idoneus iudicare. Nostro acquiescere iudicio debes, &

cogitare, per ministerium nostrum, te à Deo vocatum fuisse; quandoquidem te nec opinante, in curarum & sollicitudinis nostræ partem, non nisi diligenti deliberatione assumpsimus, ad seruiendum nobiscum Dei honori, & sanctam Dei Ecclesiam, tam graui, & turbulento tempore, regendam, qui potens est, & ea quæ tibi dedit, dona augere, & quæ in te forsân desiderari possunt, addere; pro cuius obsequio & honore, nullos debes nec animi nec corporis labores subterfugere: sed eius uocatione confisus, ipsius gratiæ, & auxilio humiliter obedire. Debes verò, & charitatis officium postular, vicem nostram dolere qui hæc ætate onus multò grauius sustinemus, ad quod ferendum, tuâ, & tui similium opera indigemus. Accepto igitur, quod ad te misimus, huius honoris insigni, omni excusatione omitta, constitutis prius ordinis tui istic rebus, ad urbem quam breuissimo tempore te conferas; quod ut facias, in virtute sanctæ obedientiæ tibi mandamus. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris, die octauâ mensis Maij, anno 1568.

Signat. Ant. Lommelinus.

Hieronymus Treuisanus, illustri in Italiâ Treuisanâ familiâ natus, religiosus & Abbas monasterij Sancti Thomæ in vrbe Torcellanâ, ditioris Venetorum, ac postea Cremonensis Episcopus. Philosophus & iurista fuisse perhibetur scriptis suis claris, per vnicuersam præfertim Italianam; quorum tamen titulos nondum assecutus sum.

Longelinus in origimbis monasteriorum ordinis.

Hilarion de Rancate, natione Italus, & congregationis Sancti Bernardi, Lombardiæ & Thufciæ, alumnus; vir nunquam satis laudandus, & æternâ memoriâ dignissimus; cuius paucissimos pares tulit sacer ordo noster per Italiam: Do-

ctrinâ prudentiâ, religiosâ conuersatione, gubernandi peritiâ plurimum spectabilis, in consilijs suis ad miraculum prudens, linguarum notitia clarissimus; vtpote etiam Hebraicè, Syriacè, & Arabicè doctissimus. Quorum omnium intuitu, iam per 26. annos, duobus summis Pontificibus à secretissimis fuit consilijs. De quo (litteris suis ad me datis ex Vrbe Româ 12. Octobris anni 1647.) ita scribit doctissimus Carolus Emmanuel Maldura, S. Theol. Professor in illustrissimo cœnobio S. Crucis in Hierusalem: *Reuerendissimus Dominus Abbas noster Hilarion, typographis aut non fuit hætenus, aut vacare non potuit, cum tamen plurimum eos exercere possit, si aduersaria sua in ordinem redigere velit, aut potius valeret; ut enim à 25. annis citra, à duobus summis Pontificibus in magnis quibuscumque negotijs, & congregationibus adhibitus fuit, vix vredi potest, quæ responsa, quot tractatus omnifariæ eruditionis, in theologia siue expositiua, siue morali, siue denique scholastica, scripserit; nec desunt, quæ ad historiam, quæ ad Concilia, quæ ad Canones spectant; sed assiduis negotijs, & studijs vix superest tempus ad ea relegenda.* Eius cum laude meminit Cornelius à lapide in Ecclesiasticum, Prologomenon cap. 3. Vbi ab eodem Reuerendissimo versionem ex Syriaco accepisse se ait; est enim Reuerendissimus Pater, inter cetera Hebraicè, Syriacè, & Arabicè doctissimus. Meminit eiusdem Theodorus Forestus, in suis commentarijs & disputationibus de Trinitate, disp. 1. cap. 3. vbi citat eruditissimum tractatum de Trisagio, ab eodem Reuerendissimo conscriptum à 25. annis; hætenus Maldura. Poerò viuunt adhuc Venerabilis Hilarion, hodièque dum hæc scribo, anno 1648. Abbatiam Sanctæ Crucis in Hierusalem, Romæ moderatur, æstque vniuersalis Inquisitionis Romæ Consultor.

Hilarion Tadinus, Mediolanensis, congregationis Lombardiæ religiosus, tam sæcularibus quam diuinis litteris ornatissimus, nec non & vitæ sanctimoniam clarus;

Septem

Septem Psalmos penitentiales, carmine hexametro paraphrasticos, doctissime exposuit. Quod opus asseruatur in bibliothecâ collegij Sanctæ Crucis in Hierosalem, Romæ. Authorem hunc viris illustribus ordinis nostri Cisterciensis etiam annumerat Romæ Rufca. Series scriptorum Italiae, ex vrbe ad me missâ 1647.

S. Hildegardis Abbatissa Montis Sancti Ruperti, alias Roberti iuxta Bingam, Diœcesis Moguntina, variis scriptis illustribus (quarerecenset Trithemius) non fuit Cisterciensis (quidquid dicant Henriquez in Menologio, Montalbus in chronico suo, & alij) sed Benedictina nigri habitus, vt mihi certò constat, ex diligenti inquisitione, quam alias hæc de re habui, dum in tractu illo Ebricaci degerem, montemque S. Roberti subinde visitarem. Suspicor, autem, citatos Montalbum & Henriquez, errorem suum hæcisse ex cap. 68. vita B. Iuliane Cornelienfis vbi legitur, Iulianam exultantem à monasterio suo, deflectisse ad montem Sancti Roberti, monasterium monialium ordinis Cisterciensis. Verum, hoc monasterium diuersum est à priore, vtpotè situm in diœcesi, & haud longe à ciuitate Leodiensi, prout etiam in vita memorata refertur; prius vero, in diœcesi Moguntina, vt dictum est.

S. Hildegundis Virgo, quæ sexum mentita habitum ordinis nostri assumpsit in Sconaugiâ Cisterciensi, viroreum cœnobio in Palatinatu electorali, in quo ad finem vitæ suæ sanctissimè perseuerauit. Cum autem esset literatarum scientiâ haud vulgariter instructa, scripsit carmine non inuenusto, Libellum insignem, de vita ac prerogatiuis Sancti Ioannis Baptista, ac gaudio parentum ipsius: referente Casario Heisterbacensi, Lib. 8. memorabilem sui temporis, cap. 50. Vbi hæc de Beatâ hæc Virgine scribit: *Præcursorem Domini plus omnibus Sanctis dilexit; nō sufficiebat ei de illo cogitare, illum obsequijs & orationibus honorare, alijs illius prerogatiuas prædicare; quin etiam ad perpetuandam eius memoriam, versificaretur de eius annuntiatione, natiuitate, & gaudio parentum: Litterata f-*

quidem erat, & idè versibus prosequi studuit, quidquid de illius sanctitate legerat, &c. Vide Manriquez in Menologio 5. Augusti. Vitam huius Virginis publicauit Angelus Manriquez, tomò 3. Annalium Cisterciensium, partim ad annum 1186, cap. 7. ubi etiam, numero 12. recenset scripta huius Virginis. Publicauerat etiam antea hanc vitam Mathæus Raderus, Soc. Iesu, in suo Vitidario. Porro, conscripta fuit dicta vita primitus, à Monacho Schonaugiensi, vt infra dicemus, verbo, Sconaugia.

Honorius, Monachus celeberrimi Cœnobij de Cupro, in Scotiâ, & postea Brechinensi Episcopo Vicarius, vt in Scoti Chronico habetur. Vit suo sæculo litteratissimus. Scripsit:

Lingarum Orientalium Synopsis, lib. 1.
De lingua Hebraica, lib. 1.
Dictionarium Hebraicum, lib. 1.
Paraphrasim in uniuersum testamentum vetus, cum Repertorio libb. nouem.

Chronicon Rabbi Salomon, siue, Commentarium de rebus Romanorum, Hebraicè conscriptum, Latinitate donauit.

Florebat, anno 1452. Demsterus, n. 679.

Hubertus Rudolphus (vulgo Raul) Adomarenfis, Abbas dignissimus monasterij de Claro marisco, siue, Claræ paludis, in limitibus Flandriæ & Artesiæ, olim Morinenfis, nunc verò Audomarenfis Diœcesis, Edidit doctum Panegiricum, de rebus ab Alexandro Farnesio Parmensi Principe in Belgio gestis: impressum Duaci apud Bogardum, & postea iterum Coloniae, anno 1598. apud Mylium. Obijt anno 1594. Hunc illustribus Flandriæ scriptoribus etiam adnumerant Ant. Sanderus, & Valerius Andreas in Bibliothecâ Belgica.

Hugo, ex monacho Claræ vallis (testibus Ignatio Firmino, & Angelo Manriquez). monasterij Trium Fontium in diœcesi Cadhalanenfi Abbas secundus, ac postea anno 1150, ab Eugenio

genio 3. creatus S.R.E. Cardinalis, Episcopus Ostiensis, ad quem extant plures D. Bernardi Epistolæ, vt 274, 277, 290, 296, 306, 307. *Descripsit felicem obitum dicti Pontificis Eugenij 3. ad Gossuinum Cisterciensem, & Bernardum Claravallensem Abbates.* Extat in historia Sancti Anastasij Trium fontium, quam anno 1640. publicauit Iongelinus in notitiâ Abbatum &c. itemque in Purpurâ Sancti Bernardi. Vid. etiam Vghellum, *Italia sacra* tom. 1. de Episcopis Ostiensibus. fol. 8.

De hoc Hugone, eiusque opusculo memorato, agit etiam Ludouicus Iacobâ Sancto Carolo Carmelita, in Bibliotheca sua Pontificia, lib. 2. Philippus quoque Seguinus in Bibliotheca sua Cisterciana, vocat illum ingenio felicem, doctrinâ magnum, & tam in Aristotelica, quam in Christiana philosophia multum exercitatum; scripsisse autem *Epistolas plures ad diuersos, ex quibus extat vna insignis (in vita S. Bernardi Gallice conscripta) consolatoria, ad ipsum sanctum Patrem Bernardum, tam periculose infirmum & morbi vicinum, in qua rogat eum infirmitatis huius molestias a quo, animo perferre, & valetudini consulere, &c.*

Obijt Hugo anno 1158. in monasterio nostro Dunensi, reperitur liber miraculorum S. Eugenij, à quodam illi conuuo conscriptus; sed; an ab hoc Hugone, incertum.

Ceterum, non possum hic silentio præterire, controuersiam celebrem quam inter varios scriptores reperio, de Abbatiâ, ex qua desumptus fuerit Hugo noster ad Cardinalatum; nam Ciacconius, de vitis Pontificum, in Eugenio III. expresse asserit Hugonem antea fuisse Abbatem Trium Fontium, iuxta Romam; quam sententiam etiam amplexi fuerunt Arnoldus de Wion, Lib. 1. cap. 44. Heniquez in Menologio, 1. Decembris & Ferdinandus Vghellus, in Tabulis, lib. 6. cap. 3. Ignatius verò

Firminus Fiteriensis, in notis ad Exordium, & post illum etiam Mantiquez, tomo 2. Annalium Cisterc. ad annum 1150. cap. 4. n. 6. & 7. omnino contendunt, illum fuisse Abbatem Trium Fontium in diœcesi Cathalaunensi, non verò Trium Fontium iuxta Romam. Quam opinionem etiam Mantiquez diuersis rationibus satis plausibilibus confirmat. Nihilominus, Iongelinus vtramque hanc reiiciens sententiam, tertiam amplectitur in Purpura sancti Bernardi, asserens Hugonem non fuisse Abbatem, sed monachum Trium Fontium iuxta Romam. Et quidem, quod hic non fuerit Abbas probat ex serie Abbatum illius cœnobij, sibi ex eodem transmissâ, in quâ nulla fit mentio alicuius Hugonis. Similiter, quod etiam non fuerit Abbas 2. Trium Fontium Cathalaunensis diœcesis, iam antea satis ostenderat in notitiâ suâ, dum 2. huius cœnobij Abbatem, vocatum fuisse asserit (non Hugonem) sed Guidonem. Quidquid sit de hac controuersia, quam Annalibus, & Chronographis nostris discutendam relinquo; quod ad institutum nostrum spectat, in hoc omnes conveniunt, Hugonem nostrum fuisse professione monachum Cisterciensem, & S. Bernardi discipulum, & postea ad Cardinalatum prouectum, scripsisse opuscula hæc superioribus recensita, quorum intuitu potuit & huic quoque bibliotheca adscribi, præsertim postquam iam antea diuersi alij Authores illum illustribus Scriptoribus adnumerarunt.

Hugo Kirkestallensis, Kirkestallensem vocat Lelandus; Pitæus, Kirkestedum) ordinis nostri in Angliâ monachus, vir pius & doctus, ordinisque sui amator & zelator eximius, familiarem habuit Serlonem, quendam Eboracensem monachum Benedictinum; doctum & grandævum, ordinique nostro addictissimum, à quo plurima hausit de gestis monachorum ordinis eiusdem per uniuersam Angliam, quæ scri-

mandauit, & in diuersos libros redegit: quos se vidisse testatur Lelandus, apud Ripondanum in Northumbriâ. Extant adhuc ex ijs libri duo, dedicati Ioanni Fontanensis cœnobij Abbati, *De origine & progressu Fontanensis cœnobij*. Et, *Historia rerum à monachis Cisterciensibus in Anglia gestarum*. Claruit anno redemptionis humanæ 1220, dum cerum in Anglia potiretur Henricus III. Vide Authores citatos, Lelandum, & Pitæum, Huius Authoris, non sine insigni encomio, meminit Andreas Theuer, in opere suo de Viris Illustribus, lib. 3. pag. 146.

Hugo, cognomento, *Matisconensis*, Sancti Bernardi conlanguineus, & ab ipso, ac cum ipso ad religionem conuersus, interuentu miraculi: mox antè ipsum electus in Abbatem primum & fundatorem cœnobij Pontigniacensis, anno 1114. Exemptionem Abbatum ab Episcopis, primus (vt creditur) prouidè inuenit, aut executus est. Anno 1127. à capitulo generali missus fuit legatus ad Ludouicum Francorum Regem; anno verò sequenti 1128. concilio adstetit Trecenti. Postmodum in Episcopum promotus Antifiodorensis, anno 1148. Concilio interfuit Rhemensis, à quo, nomine vniuersæ Ecclesiæ Gallicanæ, missus fuit legatus ad Eugenium Papam III. Tandem plenus dierum & virtutum, obdormiuit in Domino, anno 1151. 6. Idus Octobris vt (ex Mortilogio Pontigniacensi) refert Manriquez in serie Abbatum Pontigniacensium, ad calcem tomi I. Annalium Cisterciensium, sepultusque fuit Pontigniaci iuxta maius altare, ad latus euangelij, vbi eius corpus post quatuor sæcula adhuc integrum fuit repertum, sed ab hæreticis Calvinianis impiè laceratum, & combustum.

Scriptit *Opusculum in signo, de conseruandis Ecclesiæ privilegijs*. Quinimò Reuerendissimus Pontigniacensis Abbas modernus, S. Theol. Doctor, & varia eruditione clarissimus, in serie
Bibliothec. Ord. Cist.

scriptorum Pontigniacensium, quam anno 1648. ad me misit, Probabile sibi videri asserit, illum præ omnibus alijs primis Patribus nostri ordinis, scripsisse, & ea compilasse, quæ de nostro ordine per id tempus habemus. Quia vir erat summæ eruditionis, & maximi ingenij.

Humbertus (alijs, Hymbertus) Pruliacensis cœnobij, in Senonensi diocœsi Abbas, in diuinis scripturis longa exercitatione consummatus, atque in philosophia peripatetica nobiliter doctus, vt testantur præclara opera, quibus nomen suum posteritati in benedictione reliquit, Conscriptit namque,

Diserta commentaria in vniuersam Aristotelis metaphysicam; & in libros de Animâ. Quæ in membranis descripta, adhuc asseruantur in Caroli loco, vt in relatione ad me missa ex Gallijs, scribit doctissimus Claudius Chalemot, eiusdem loci quondam Prior, nunc autem Abbas de Columba. Id quod etiam antea notauerat Seguinus in bibliotheca. Scripsit insuper

Commentaria (succincta, sed solida) in quatuor libros Sententiarum Petri Lombardi: quæ hodiè adhuc reperiuntur in monasterio nostro de Dumis. & etiam Louanij, in Valle Sancti Martini, Villarij, & alibi.

I.

Iacobus de Alta Villa, Patria Rhingoius, Abbas cœnobij Ebirbacensis, diocœsis Moguntinæ, S. Theol. Doctor, & in Parisiensi Academia quondam professor celeberrimus; vir fuit ingenio, ad stuporem, subtilis, & in theologicis ac philosophicis scientijs præclarè eruditus. Scripsit

Commentaria amplissima, & subtilissima in quatuor libros Sententiarum, quæ etiamnum manuscripta in membranis, studiosè asseruantur in bibliotheca monasterij nostri de Dumis. Scripsit & *Librum variarum questionum, & plura alia*. ceste
V Reue-